

Στην Ιταλία πρόσφατα μετρήθηκε ο πλούτος της χώρας με βάση τα μουσεία, τα έργα τέχνης, το κάθε είδος μνημείο και όλο τον πολιτισμό σε υλικό που διαθέτουν και αποφάσισαν να μηνύσουν τους οίκους αξιολόγησης για ψευδή αξιολόγηση της χώρας όσο αφορά το δημόσιο χρέος, θεωρώντας τον πολιτισμό πνεύμα αλλά και πλούτο.

Ο νέος πρωθυπουργός Ρέντζι δήλωσε ότι η ανάπτυξη και η αναστήλωση της χώρας ξεκινά από την παιδεία.

Σαν πρώτη επίσκεψη μετά την ορκωμοσία του διάλεξε ένα σχολείο, όπου ανακοίνωσε ότι θα δοθούν στη παιδεία 10 δισ. ευρώ.

Όμως, το ωραιότερο και πιο δυνατό παράδειγμα ενός λαού που είναι περήφανος για τον πολιτισμό του, που δεν ντρέπεται να θεωρήσει αφετηρία και πηγή ανάπτυξης την αγροτική

παράδοση, που έχει όραμα, είναι ο Δήμος του Σεπίνο στην κεντρική Ιταλία.

Ο Δήμος και οι αρχαιολογικές υπηρεσίες αποφάσισαν τη διατήρηση των προβάτων μέσα στον αρχαιολογικό χώρο, θεωρώντας το σαν μέσο συντήρησης αλλά και σαν μέσο ανάδειξης του αγροτικού πολιτισμού.

Έτσι, ανάδειξαν την παράδοση και ιστορία τους, μιας και αυτοί οι αγρότες επί ρωμαϊκής αυτοκρατορίας έφτιαξαν την πόλη και το θέατρο, δίνοντας ζωή στον τόπο. Χαρακτηριστικά μεταφράζω ένα τμήμα από την ιστοσελίδα τουριστικής προβολής της περιοχής.

Η γη και η ιστορία

«Η επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Saepinum είναι μια ευκαιρία να μαθευτεί μια συγκεκριμένη θέση έξω από το χρόνο, όπου το παρελθόν συνυπάρχει σε στενή επαφή με το παρόν. Ο ταξιδιώτης, μέσα από μία από τις τέσσερις πύλες-εισόδους της αρχαίας πόλης θα προβάλλεται σε έναν κόσμο όπου ο χρόνος συρρικνώνεται, όπου τα απομεινάρια του πρώτου οικισμού Samnite, που χρονολογείται από τον τέταρτο αιώνα. π.Χ., συνυπάρχουν με τους πρώιμους μεσαιωνικούς τάφους, το όμορφο ρωμαϊκό θέατρο, που στηρίζει (κυριολεκτικά) τα σπίτια που έχτισαν οι αγρότες το 18ο αιώνα και τα πρόβατα που βόσκουν, ιδιοκτησία εκείνων που εξακολουθούν να ζουν μέσα ή ακριβώς έξω από τα τείχη της περιοχής.

Η εμπειρία (συνύπαρξης των προβάτων με τα μνημεία), εκτός από μια μεγάλη συναισθηματική επίδραση που αφήνει, είναι και μια ισχυρή υπενθύμιση σε όλους όσοι περνούν από το Saepinum, ώστε να φανταστούν πώς ήταν ζωντανή και γεμάτη με ανθρώπους, πράγματα, ζώα μια πόλη χτισμένη πάνω στο Tratturo - πέρασμα αναγκαστικής διέλευσης των προβάτων και των μεταφορέων τους κατά μήκος του αρχαίου ταξιδιού από τα βουνά του Abruzzo κάθε χρόνο προς στις θερμές πεδιάδες της Απουλίας - και της επιστροφή τους.

Το Μουσείο βρίσκεται στην πιο γοητευτική θέση της περιοχής. Στις αίθουσες του μουσείου, όπου έμειναν άθικτα και λειτουργικά αρχιτεκτονικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την αγροτική καλλιέργεια του Molise (πέτρα, νεροχύτες, τζάκια, φούρνοι), τοποθετούνται τα λείψανα που βρέθηκαν στα πολλά χρόνια της ανασκαφής. Ένα πνευματικό μονοπάτι που

αφηγείται την ιστορία της περιοχής της Altilia και Tamaro, από την παλαιολιθική περίοδο μέχρι την πρώτη εγκατάσταση των πεδιάδων».

Το ίδιο ισχύει και για την αρχαιολογική ζώνη της Λόκρη. Σίγουρα οι εδώ αρχαιολογικές υπηρεσίες και η Τοπική Αυτοδιοίκηση δε θα είχαν ποτέ τη δύναμη να οραματιστούν κάτι παρόμοιο.

Εμείς επιτρέπουμε, σύμφωνα με το νέο χωροταξικό του τουρισμού, μαζί με την τιμμεντοποίηση της υπαίθρου και την κατασκευή καταλυμάτων δίπλα και γύρω από τους αρχαιολογικούς χώρους. Μέσα εκεί ο επισκέπτης δε θα βαδίζει μέσα στα ζώα και μέσα στο πνεύμα που δημιούργησε αυτόν τον πολιτισμό, όπως στην Ιταλία, αλλά θα μπορεί να ξαπλώνει σε επίχρυσα κρεβάτια, να τρώει εισαγόμενα φαγητά και φρούτα, να πίνει το κρασί που θα του φέρνουν οι καλλιγράμμες κοπέλες των 500 ευρώ μισθό και στο τέλος με απόλυτο σεβασμό να ρεύεται.

Μη φοβάστε δεν πρόκειται ποτέ να συμβεί αυτό, ήταν ένας εφιάλτης που είδα. Εμείς δε θα επιτρέψουμε ποτέ να ονομαστεί κάτι τέτοιο πολιτισμός, εμείς θα το ονομάσουμε ανάπτυξη.

Δημήτρης Ψαρράς
Οργάνωση Εφαρμογών Βιώσιμης Ανάπτυξης "Φοίνιξ"